

سوالات آزمون گروه هنر دکتری ۹۱

زبان عمومی

PART A: Grammar 1

- 1- The popularity of game theory has varied economics.
- 1) to be introduced by
2) in order to introduce into
3) since its introduction into
4) from its introduction by
- 2- Although there are many definitions of epistemology, is probably Brian MacMahonetal.
- 1) most widely accepted one - by
2) the one most wide accepted – from
3) one mostly wide accepted – those by
4) the most widely accepted - that of
- 3-This debate, on such values as equality and liberty, may never be finally resolvable.
- 1) it turns
2) turning as it does
3) which it turns
4) turning it does
- 4- Experiments involve introducing a planned intervention, a "treatment" into a situation.
- 1) as usually referred to
2) as usually referring to
3) referring usually as
4) usually referred to as
- 5- Research in the history of the family has progressed from the narrow view of the family as a household unit as a process over the entire lives of its members.
- 1) to consider itself
2) of considering it such
3) to considering it
4) for considering such
- 6- In every war, each side tends to regard its own goals as legitimate and illegitimate.
- 1) those of the other as
2) one of the other as
3) ones for others being
4) that for others being
- 7- Inflation is generally taken to be the rise of prices, or,, the fall of the general purchasing power of the monetary unit.
- 1) to put other way round
2) to put it round other way
3) putting the way other round
4) put the other way round
- 8- the human brain is a "language learning" organ is provided by neurological studies of language disorders.
- 1) Supporting further the view which
2) To support further the view which
3) Further supporting the view that
4) Further support for the view that
- 9- Mass media a new social institution, concerned with the production of knowledge sense of the word.
- 1) together comprising - in the widest
2) together comprise - in the widest
3) altogether comprised of - in most widely
4) is altogether comprised of - in most widely

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

■ در این بخش، چند متن به طور مجزا آمده است. هریک از متن‌ها را به دقت بخوانید و پاسخ‌سؤالاتی را که در زیر آن آمده است، با توجه به آنچه می‌توان از متن استنتاج یا استنباط کرد، پیدا کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

متن (۱)

پیچیدگی فرهنگ مکانیکی، موانعی جدی در برابر دید انسان قرار می‌دهد. ماشین‌ها و تولیدات بسیار آن‌ها نمی‌توانند تنها از زاویه بیرونی‌شان درک شوند. ماشین، واحدی متحرک و عملی است و تنها شیوه مناسب تسلط‌یابی بر آن از لحاظ بصری درک قابلیت پویای آن در روابط یکپارچه میان بخش‌های قابل رؤیتش است. عکاسی طبیعت‌گرایانه با نقطه دید سنتی سابق، نمی‌توانست این تحرک را بازنمایی کند. بخش اعظم محصولات تکنولوژیک، کالاهای مصرفی بودند و بنابراین تبلیغات تصویری می‌بایست از ثبت همزمان استفاده کند. مدت‌ها پیش از آن که نقاشان با این مسأله برخورد کنند، هنر تبلیغات در ایالات متحده از فتومونتاز بهره می‌برد. شیوه عمل، شبیه به تحلیل فضایی کوبیست بود، با این تفاوت که در تابلوهای کوبیست‌ها، در مجموع پیوند بین عوامل، با هدف روشن ساختن شیء در همه جنبه‌های فضایی قابل رؤیتش انجام می‌شد و در فتومونتاز روابط عملی و فضایی عناصر مصرفی عرضه شده مطرح بود.

فکر تفکیک کردن و دوباره کنار هم چیدن عناصر عکس و هماهنگ ساختن آن‌ها به کمک طراحی در اشکال تجربی فتومونتاز، تعمیق یافت. فضا نیز مثل ارتباط متقابل میان چرخ‌های دندانه‌دار ماشین، از ارتباط‌های متقابل خط‌ها و نقش‌ها، بدون ارجاع‌های طبیعت‌گرایانه و به کمک رسانه‌های (۱۰) عکاسی و طراحی با تکه‌پاره‌هایی با وجود فضایی شناخته شده، بازنمایی شد. تصویر حاصله، به برکت هماهنگی در بازنمایی واحدهای حقیقی سه بُعدی و عناصر تجسمی ناب خط‌ها و شکل‌ها، تجربه فضایی پویایی را تولید کرد.

همه این کشفیات از طرف هنر تبلیغات معاصر مورد استفاده عملی قرار گرفت. هنر تبلیغات می‌توانست از آن‌ها بهره‌برداری کند، چون اشکال سنتی مانع راهش نبود و می‌بایست بهره‌برداری کند، چون معاصر بودن و مفید بودن، در سرشت آن بود و این کار تنها از طریق استفاده از زبان‌های بصری پویای جدید ممکن می‌شد. عرضه تصویر ساده یک واقعیت یا یک پندار به منظور برانگیختن واکنش‌های شدید در تماشاگر از شور کافی برخوردار نبود. (۱۵) برای رسیدن به نتیجه حقیقتاً مثبت، در یک پیام تبلیغاتی از عناصری که بیشترین تضاد را داشتند، یعنی از پیام‌های کلامی، طرح، عکاسی و اشکال تجربی استفاده شد. این تنوع در نشانه‌ها و نمادهای معنایی، می‌توانست تنها با سازماندهی پویایی مضمون، یکپارچه شود. اما مخاطب تبلیغات بصری چشم است؛ برای راضی کردن آن، تصویر تبلیغاتی به عنوان تجربه‌ای از نور باید سرزنده باشد و به چشم آسایش دهد. هر واحدی از معنا یک مبنای نوری دارد یعنی برخوردار از رنگ، ارزش، شکل، بافت، راستا، بُعد و حد است.

تبلیغات، برای حفظ منافعی که به خوبی با آن‌ها آشنا است، استفاده از سازماندهی پویای این خاصه‌های نوری را آموخت، سپس به هنری تبدیل شد. (۲۰) این نقطه عطفی برای تبلیغات امروزی شد. محیط معاصر که به وسیله انسان ساخته شده، بیشترین بخش آنچه را که پیرامون خویش می‌بینیم دربر می‌گیرد. پس پوسته‌های تبلیغاتی کنار جاده‌ها، نشریات، کتاب‌های مصور، برجسب‌های قوطی‌ها، ویترین‌ها و تعداد بی‌شمار دیگری از اشکال تبلیغات بصری موجود و بالقوه، می‌توانند هدفی دوجانبه داشته باشند، یعنی هم از نظر اجتماعی پیام مفیدی را برسانند و هم چشم را و به واسطه آن ذهن را، جلب کنند و در نتیجه نظم لازم را برای دیدن آن سوی سطوح چیزهای قابل رؤیت به ذهن بدهند و در شناخت ارزش‌های لازم برای یک زندگی کامل و لذت بردن از آن راهنمایی‌اش کنند. اگر شرایط اجتماعی، تبلیغات را به عرضه پیام‌هایی موجه، در وسیع‌ترین و عمیق‌ترین مفهوم (۲۵) اجتماعی آن ملزم سازند، این هنر می‌تواند به طور مؤثر به آماده‌سازی راه برای هنر توده‌ای و مثبت یاری دهد.

کج ۱۰۱- هدف اصلی نویسنده در متن فوق، کدام است؟

- ۱) توصیف رابطه میان هنر عکاسی و تبلیغات تصویری
- ۲) بررسی مراحل پیشرفت هنر تبلیغات تصویری در عصر حاضر
- ۳) شباهت‌ها و تفاوت‌ها بین روش‌های عرضه تصویر در تبلیغات معاصر و آموزه‌های فتومونتاز
- ۴) بررسی انگیزه‌های فنی اختراع فتومونتاز و نقش آن در پیشرفت هنر تبلیغات

کج ۱۰۲- به کدام دلیل، نویسنده متن در پاراگراف اول، به تحلیل فضایی کوبیست اشاره می‌کند؟

- ۱) تأکید بر تقدم فتومونتاز در هنر تبلیغات تصویری
- ۲) معرفی آن به عنوان پایه و اساس شیوه عمل در فتومونتاز
- ۳) توضیح شیوه عمل فتومونتاز با مقایسه آن با تحلیل فضایی کوبیست
- ۴) تأکید بر مؤثر بودن هنر نقاشی بر تکنیک‌های عکاسی

پاسخنامه آزمون گروه هنر دکتری ۹۱

زبان عمومی

قسمت اول: گرامر ۱

۱- گزینه «۳» محبوبیت «تظریه بازی» از زمان مطرح شدنش در اقتصاد متنوع بوده است.

توضیح گرامری: مبدأ زمان **since +** یکی از علام‌های زمان کامل است. زمان کامل بر انجام کار یا روی دادن حالتی دلالت می‌کند که از زمان گذشته شروع شده و تا زمان حال ادامه یافته است یا اثر آن تاکنون باقی مانده باشد. ساختار آن به صورت زیر است.

فاعل + have/has + p.p

He has lived here since childhood.

از بچگی، او در اینجا زندگی کرده است.

توضیح تست: از آنجا که **has varied** در این جمله نشان دهنده زمان کامل است، بنابراین جمله با گزینه «۳» که در آن واژه **since** به کار رفته کامل می‌شود.

گزینه «۴» نیز علاوه بر اینکه **from** در اینجا کاربرد ندارد، به دلیل استفاده از حرف اضافه نادرست **by** نادرست است.

۲- گزینه «۴» اگرچه تعاریف زیادی از معرفت‌شناسی وجود دارد، اما مقبول‌ترین تعریف احتمالاً متعلق به بریان مک ماهوتال است. توضیح گرامری: قید عالی به صورت زیر ساخته می‌شود:

the + most + قید → the most widely

به این نکته توجه کنید که قبل از قید عالی باید حتماً از حرف تعریف **the** استفاده کنیم.

توضیح تست: **accepted** صفت است بنابراین باید از قید قبل از آن استفاده کرد. پس گزینه «۴» صحیح است.

The most widely accepted.

صفت قید حرف تعریف

۳- گزینه «۲» این بحث چون که ارزش‌هایی مثل آزادی و برابری را مطرح می‌کند، ممکن است هرگز قابل حل نباشد.

توضیح گرامری: **turning as it does** شکل دیگری از **since it turns** است، بنابراین گزینه «۲» صحیح است.

۴- گزینه «۴» آزمایش‌ها معمولاً شامل مداخله برنامه‌ریزی‌شده‌ای هستند که غالباً «تداخل» نامیده می‌شود.

always, usually, sometimes, often,

توضیح گرامری: قیدهای تکرار عبارتند از:

جای قیدهای تکرار در جمله، قبل از فعل اصلی یا بعد از فعل کمکی یا **to be** است.

She had always assumed that Gabriel was a girl name.

او همیشه فکر می‌کرد که گابریل اسم دخترانه است.

فعل اصلی فعل کمکی

It is often difficult to translate poetry.

ترجمه شعر اغلب دشوار است.

فعل **to be**

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

پاسخ سؤالات متن (۱)

۱۰۱- گزینه «۴»

گزینه ۱) فوتو مونتاز یکی از تکنیک‌های هنر عکاسی است، اما واژه عکاسی در این گزینه خیلی عام است.
گزینه ۲) اگر هدف بررسی مراحل پیشرفت هنر تبلیغات تصویری بود، باید این سیر تکاملی در متن دیده می‌شد و حداقل چند مرحله مختلف در متن توضیح داده می‌شد اما همان طور که در متن مشخص است، متن از دلیل پیدایش فوتو مونتاز آغاز شده و به کاربردهای آن هم ختم شده است و حرفی از سایر مراحل به میان نیامده است.

گزینه ۳) در پاراگراف ۳ به کاربرد فوتو مونتاز در تبلیغات معاصر اشاره شده و نه به شباهت‌ها و تفاوت‌ها.
گزینه ۴) در پاراگراف اول به انگیزه‌های فنی اختراع فوتو مونتاز اشاره شده و در ادامه نویسنده به کاربردها و نقش آن در پیشرفت هنر تبلیغات پرداخته است.

۱۰۲- گزینه «۳»

گزینه ۱) این گزینه یکی از نزدیک‌ترین گزینه‌ها به پاسخ صحیح می‌باشد، در جمله قبل آمده قبل از اینکه نقاشان با این مسأله (بازنمایی تحرک) برخورد کنند، هنر تبلیغات از فوتو مونتاز بهره می‌برد، اما در ادامه به تفاوت‌ها و شباهت‌های نقاشی کوبیست و فوتو مونتاز اشاره شده و از تقدم و تأخر این دو نسبت به هم سخنی به میان نمی‌آید.

گزینه ۲) در جملات قبلی در متن به وضوح ذکر شده که فوتو مونتاز قبل از کوبیست وجود داشته است در نتیجه کوبیست نمی‌تواند پایه و اساس آن باشد.
گزینه ۳) پاسخ صحیح همین گزینه است، همان طور که ارتباطش با جمله متن هم تقریباً واضح است.
گزینه ۴) مانند گزینه ۲، فوتو مونتاز قبل از کوبیست وجود داشته و کوبیست نمی‌تواند بر آن تأثیر داشته باشد.

۱۰۳- گزینه «۲»

گزینه ۱) خط ۴، تبلیغات تصویری می‌بایست از ثبت هم زمان استفاده کند، مدت‌ها پیش از نقاشان، هنر تبلیغات از فوتو مونتاز بهره می‌برد.
گزینه ۲) خط ۹، کافی است در متن، به کلمات فوتو مونتاز، بدون، ارجاع طبیعت گرایانه در این زمینه توجه کرده باشید.
گزینه ۳) به بازنمایی کوبیستی در خط ۵ و ۶ و به استفاده از خط‌ها و نقش‌ها در خط ۹ اشاره شده است.
گزینه ۴) منظور از بازنمایی چند رسانه‌ای، در خط ۹ است که می‌گوید "به کمک رسانه‌های عکاسی و طراحی..." و به بازنمایی فضا در ادامه همین مطلب و بازنمایی حرکت هم در پاراگراف اول اشاره شده است.

۱۰۴- گزینه «۱»

I- طبق خط ۲۲، "هم از نظر اجتماعی پیام مفیدی را برسانند" این مورد غلط است.
II- در متن سخنی از سوءاستفاده از شرایط اجتماعی به میان نیامده و حتی درباره عکس آن یعنی ملزم ساختن تبلیغات توسط شرایط اجتماعی صحبت شده است، پس این مورد هم غلط است.
III- از خط ۲۱ که به روش‌های مختلف تبلیغ اشاره شده، سپس برای آن هدفی دو جانبه از جمله پیام مفید از نظر اجتماعی و جلب کردن چشم و ذهن بیان شده است، می‌توان درست بودن این مورد را نتیجه گرفت.

۱۰۵- گزینه «۳»

گزینه ۱) این گزینه فقط موضوع پاراگراف اول است، نه کل متن.
گزینه ۲) اگر یکی از پدیده‌ها را فوتومونتاز و دیگری را عکاسی طبیعت گرایانه در نظر بگیریم، این گزینه تکرار گزینه قبلی است که در متن فقط در پاراگراف اول به این موضوع پرداخته شده است.
گزینه ۳) نویسنده در پاراگراف اول به دلیل اختراع فوتومونتاز پرداخت، سپس در پاراگراف‌های بعدی فوتومونتاز را توضیح داد و در نهایت به کاربرد و نتایج آن در تبلیغات اشاره کرد.
گزینه ۴) در متن تنها یک کاربرد آن هم در عرصه تبلیغات ذکر شد و پیشنهاد دیگری درباره کاربرد آن ذکر نگردید.

سؤالات معماری

کله ۱- آغاز نوگرایی در معماری ایران ریشه در تغییرات کدام دوره دارد؟

- (۱) تغییرات ساختاری صفویان (۲) غرب‌گرایی‌های پهلوی دوم (۳) تحولات دوره ناصری - قاجار (۴) مدرنیزاسیون پهلوی اول

کله ۲- کدام تعریف در فرهنگ اصطلاحات «معماری سنتی» درست است؟

- (۱) «قوس کلیل» به قوسی مدور، بلند گفته می‌شود که نسبت به شعاع دایره دارای ارتفاع بیشتر است.
 (۲) «قوس دُزد» قوس باربری است که در نمای قوس دیده نمی‌شود و معمولاً در دل قوس تزئینی درگاه‌ها اجرا می‌شود.
 (۳) «قوس خنچه بوش» در ترکیب آن، پس از دو گلوبی از پوشش تخت در بین آن استفاده شده است.
 (۴) «قوس منحنی شکسته» قوس شکسته و در عین حال شکل داده شده از سه منحنی است که در سایر کشورها به قوس ایرانی معروف است.

کله ۳- خلق پل بازار در تداوم راسته‌ی اصلی بازار در محل تلاقی ساختار طبیعی و کالبدی شهر، از ویژگی‌های کدام یک از بازارهای تاریخی ایران است؟

- (۱) بازار تبریز و قم (۲) بازار اصفهان و تبریز (۳) بازار دزفول و قم (۴) بازار گرگان و کرمانشاه

کله ۴- کدام عبارت در مورد مبانی و معیارهای ارزیابی آثار هنری و معماری (از منظر اسلامی) صحیح‌تر است؟

- (۱) ارزیابی آثار هنری و معماری مبتنی بر مجموع شرایط زمانی و مکان، دارای معیار در حال تحول و تغییر است.
 (۲) ارزیابی آثار هنری و معماری دارای معیارهای ازلی و ابدی است، که در آن واقعیت‌های موجود نیز دیده می‌شود.
 (۳) ارزیابی آثار هنری و معماری مبتنی بر مکاتب ازلی و ابدی است، که در آن واقعیت‌های موجود نیز دیده می‌شود.
 (۴) ارزیابی آثار هنری و معماری مبتنی بر مکاتب مختلف فکری و فرهنگی، دارای معیارهای متفاوت است.

کله ۵- کدام موارد نظریات «رنزو پیانو» و اصول مورد نظر او را در طراحی بیان می‌کند؟

- (۱) رابطه انسان با معماری، صداقت در بیان کالبدی، متحول کردن فرم، عینیت داشتن، استفاده از تکنولوژی
 (۲) مخالفت با تزئینات، توجه به معماری حساس به محیط زیست، رابطه انسان و معماری، صداقت در بیان کالبدی
 (۳) سازگاری تکنولوژی و طبیعت، متحول کردن فرم مکان، رابطه انسان با معماری، عینیت داشتن، استفاده از تکنولوژی
 (۴) پیشرفت و ترقی از طریق تکنولوژی صنعتی، ایجاد تعادل بین فن و هنر، حقیقت داشتن، عینیت داشتن، متحول کردن فرم.

کله ۶- در معماری باغ ایرانی، کدام عرصه عمدتاً به کارکردهای خدمات اختصاص یافته است؟

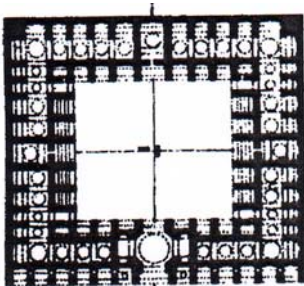
- (۱) دروازه‌های ورودی (۲) جداره‌های پیرامونی باغ (۳) کوشک میانی (۴) در محوره‌های اصلی باغ

کله ۷- کدام تعریف، با توجه به این‌که بیونیک علم بررسی نظام حیات جانداران است، درست است؟

- (۱) مکانیزم: علم سیستم‌هایی که خصوصیتی شبیه سیستم‌های زنده دارند.
 (۲) سیستم اصلی: علم سیستم‌هایی که عکس‌العمل‌هایی مشابه عکس‌العمل سیستم‌های زنده دارند.
 (۳) عناصر عملکردی: علم سیستم‌هایی که از نظر ظاهر به سیستم‌های زنده شبیه‌اند.
 (۴) دریافت حسی از نقطه‌نظر فرم: علم سیستم‌هایی که کار آن‌ها از سیستم‌های زنده گرفته شده است.

کله ۸- با توجه به شکل زیر که نشان‌دهنده‌ی پلان یک کاروانسرای قدیمی در ایران است، کدام عبارت درست است؟

- (۱) در کاروانسراهای بیابانی فضای ورودی در گوشه‌ها قرار داده می‌شد تا امنیت مسافران فراهم شود.
 (۲) به دلیل عملکرد یکسان کاروانسراهای شهری و بیابانی در چهار گوشه کاروانسراها برج‌هایی برای تأمین امنیت کاروانیان ساخته می‌شد.
 (۳) تمامی کاروانسراهای شهری و بیابانی دارای یک جلوخان وسیع هستند که ورودی را متمایز و قابل تشخیص می‌نماید.
 (۴) تقریباً در تمامی کاروانسراهای درون‌گرایی بیابانی، مسیر حرکت دارای امتداد سیستم است تا دسترسی سریع و آسان بین فضاهای بیرونی و درونی فراهم شود.

۱- گزینه «۳» آغازنویسی در معماری ایران ریشه در تحولات دوره ناصری - قاجاریه دارد. رهاورد سفر ناصرالدین شاه به اروپا که در نوع خود اولین بود، قرار گرفتن جامعه، فرهنگ و تفکر بومی ایران در برابر جامعه و فرهنگ و تفکر دیگری (غرب) بود که منزلتی برتر و حیاتی فزونی در نزد شاه ایران داشت. این رویارویی که شهر فرنگ را در مقابل شهر بومی (ایران) قرار می‌داد، برخوردی سطحی و محدودی بود و تأثیر خود را بیشتر بر عوارض و ظواهری چون لباس درباریان، لشکریان، آداب معاشرت، تعارفات و مراسم درباری نشان داد و تأثیر چشمگیر در فرهنگ و آداب توده مردم نداشت. در عرصه معماری می‌توان این موضوع را در دو جهت بررسی کرد. در این عرصه با اضافه شدن عناصری چون نیم ستون‌های تزئینی و ستون‌های جفتی در نما، پیشانی‌های نقش‌دار و به کار بردن نقوش انسانی و تزئیناتی (به تقلید از معماری روز اروپا) در بدنه‌های داخلی و خارجی بنا (در معماری درباری) که نوعی معماری اروپایی در ایران تقلید شده بود. این دوران را می‌توان دوران نفوذ سطحی معماری غرب در ایران دانست. در بعد دوم ایجاد بناهایی همچون تکیه دولت که ساختار اصلی آن برگرفته از تئاترهای پاریس (سفر ناصرالدین شاه به پاریس و دیدن این تئاترها و اپراها) بود خود دلیلی دیگر بر نفوذ معماری غرب در ایران بود. دلیل دیگر بر این مسئله می‌توان از مجموعه ارگ تهران بخصوص بنای شمس‌العماره نام برد این بنا را می‌توان نمونه‌ای از اولین بلند مرتبه سازی در ایران (تهران) دانست. در باب معماری مدرن و خاستگاه آن در ایران شروع رسمی آن به دوره پهلوی اول نسبت داده شده است. در دوران پهلوی به خاطر مراودات فرهنگی در سطح بسیار بالا و نیز دیدارهای مکرر شاه ایران (رضا شاه) از اروپا و تحت تأثیر بودن وی از صفت در اروپا باعث شد که بیشتر صنایع و خدمات و همچنین معماری اروپا به سرعت وارد ایران شود. این مسئله تا بدان جا پیش رفت که حتی لباس‌ها، نوع رفتار و کلام‌ها صحبت افراد عامی نیز تحت تأثیر غرب قرار گرفت. معماری‌های جدید (مدارس جدید، بانک و ...) به سرعت شکل گرفت و مدارس دینی و ... جای خود را به مدارس و فضاهای فرهنگی جدید دادند. اگر چه می‌توان گفت معماری مدرن (نوگرایی) در عصر پهلوی لول در ایران بسیار شکوفا شد اما ریشه‌های آن در دوره قاجاریه با احداث بناهایی چون مدرسه دارالفنون (اولین مدرسه به شیوه اروپایی)، مجموعه ارگ تهران، میدان توپخانه، میدان مشق، خیابان لاله‌زار، بانک شاهی، باغ ملی و ... شکل و بنیان خود را نهاد.

منابع: معماری معاصر ایران (امیر بانی مسعود)، سنت و بدعت در آموزش معماری (دکتر عیسی حجت)

۲- گزینه «۳» برای پاسخ به این سؤال ابتدا تعارف انواع قوس‌های مطرح شده در جواب تست بیان می‌شود:

۱- **قوس کلیل:** قدمت قوس کلیل تا دوره پارتی می‌رسد در آثار این دوره پوشش نعل در گاه‌ها به صورت چپپله (دست انداز سازی زیر قوس) شبیه به قوس کلیل ساخته شده است. قوس کلیل به صورت کامل‌تر در بناهای بعد از اسلام به صورت گلوبی، بیضوی و کلاله به سه کمان از سه مرکز رسم می‌شود. این مقدار از قوس گلوبی طاق، و حد بین دو گلوبی که با کمان سوم رسم می‌شود، کلاله نام دارد. در برخی از قوس‌ها کمان کلاله با دور مرتفع رسم می‌شود که نوع کلیل آن را «آذری» می‌نامند، این نوع طاق را می‌توان در مقبره شیخ صفی‌الدین اردبیلی مشاهده کرد. خط شکست این نوع طاق در زیر بار در قسمت شروع کمان سوم است، از این رو اگر قوس سوم با پس نشین و چفت ساخته شود قوس کلیل تبدیل به قوس کلاله می‌شود که علاوه بر خاصیت تزئینی تا حدی توان باربری نیز دارد. شروع ساخت این قوس به صورت امروزی مربوط به دوره سلجوقیان است. از این قوس در طاق‌های مسجد جامع نائین و مدرسه خردگردخواف در استان خراسان استفاده شده است.

۲- **قوس دزد:** همان طور که می‌دانیم بر قوس تخت و کمانی نمی‌توان نیروی اضافی وارد کرد. چنانچه بخواهیم این گونه قوس‌ها نیرو را تحمل کند می‌توان از قوس دزد که در میان قوس تخت یا کمانی با دور و خیز کافی قرار داد.

۳- **قوس خنچه پوش:** قوس خنچه پوش تخت یا خنچه‌ای از قوس‌های تزئینی به شمار می‌آید. این قوس به دو صورت به کار می‌رود:

۱- قوس منفرد: در این حالت ابعاد قوس به اندازه‌ی محدود ساخته می‌شود. یعنی تیزه‌ی قوس، ارتفاع، عرض و عمق آن مشخص می‌شود (مثلاً ارتفاع قوس یک آجر و عرض قوس دو آجر).

۲- طاق خنچه پوش: در این حالت اول پوشش برای راهروها و سقف‌هایی با دهانه‌ی کوچک مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(پوشش گلوبی و طاق تحت در دهانه‌ی بیش از ۱۵۰ سانتی‌متر به کار می‌رود). در حالت دوم یعنی پوشش خنچه پوش.

به مراتب بیش از نوع اول یعنی قوس با پوشش محدود خنچه‌ای کاربرد دارد. در هر صورت نوع کار این دو نوع تقریباً یکی است و به طور کلی ساختن این قوس دو مرحله دارد.

الف: ساختن گلوبی در دو طرف. ب: پوشش طاق در ناحیه وسط

۴- **قوس منحنی شکسته:** این دسته از قوس‌ها در کارهای تزئینی کاربرد دارد و قدرت تحمل عقل نیروی فشاری را ندارند. کاربرد این قوس در ورودی‌های فضاها از جمله آب انبارها، یخچال‌ها و ... است.

سؤالات معماری

کدام عبارت در مورد نحوه بهره‌گیری از طبیعت در طراحی معماری صحیح‌تر است؟

- (۱) طبیعت به عنوان الگوی شکل‌گیری فرآیند طراحی در معماری
 (۲) طبیعت مبنای تقلید کامل فرم در طراحی حجم کلی ساختمان
 (۳) طبیعت به عنوان منبع الهام در طراحی فرم و اجزاء ساختمان
 (۴) طبیعت به عنوان الگوی شکل‌گیری مواد و مصالح در معماری

کدام عبارت در ارتباط با کاربرد هندسه و تناسب در معماری صحیح نیست؟

- (۱) هندسه و تناسب در معماری را فقط می‌توان با توجه به نسبتی که با ابزار ادراکی انسان برقرار می‌کند، ارزیابی کرد.
 (۲) معماری و عناصر آن از جمله فضا و هندسه فقط در حد آماده‌سازی زمینه مناسب برای روند تکامل معنوی انسان می‌توانند مفید باشند.
 (۳) تحلیل و بررسی آثار معماری در حوزه معماری مفهومی، علاوه بر بعد معنوی می‌تواند از جنبه‌های ریاضی و فیزیکی نیز انجام شود.
 (۴) الهام از ساختار فضایی و هندسه‌ی آفرینش و ابعاد تمثیلی آن برای هنرمندان و معماران می‌تواند بهترین منبع الهام باشد.

مفاهیمی چون ناکامی، معماری عبوری، کاربرد رایانه و دنیای مجازی در معماری به کدام سبک نوین در معماری انجامید؟

- (۱) دیکانستراکشن (۲) نئومدرن (۳) فولدینگ (۴) سوپر مدرن

با توجه مفهوم اکسپرسیونیسم، معماری اکسپرسیونیسم واجد کدام ویژگی است؟

- (۱) استفاده از فرم‌های کشیده و باریک
 (۲) طراحی معماری مبتنی بر عقاید ماورایی، همراه با شکل‌های انتزاعی مذهبی
 (۳) به کارگیری عناصر تیز گوشه با هندسه اقلدیسی
 (۴) تأکید بر جنبه‌های دو بُعدی ساختمان

مهم‌ترین اصل این سبک معماری بر تقابل‌های دوتایی (مثبت و منفی) درون یک نظام معمارانه تأکید دارد و برای حل این تقابل ناپایدار تلاش

معمار بر جایگزین نمودن تفکر جدید است، نام این سبک و ارائه دهنده این نظریه کدام است؟

- (۱) دیکانستراکشن - دریدا (۲) فولدینگ - فولر (۳) فولدینگ - دلوز (۴) دیکانستراکشن - آیزنمن

تفاوت مساجد عثمانی با مساجد سایر نقاط دنیای اسلام در چیست؟

- (۱) تعداد کم گنبدها
 (۲) نمای بیرونی دارای ابهت، پیچیدگی و خطوط پرتحرک
 (۳) نمای بیرونی کمرنگ
 (۴) توجه به درون بنا

ریشه امروزی مینیمالیسم را باید در فلسفه فکری کدام معمار مدرن جستجو نمود؟

- (۱) فرانک لوید رایت (۲) والتر گروپیوس (۳) میس وندر روهه (۴) لوکریوزیه

معماری شیوه اصفهانی از کدام شهر و با کدام بنا آغاز شد؟

- (۱) قزوین - مسجد جامع (۲) اردبیل - مجموعه شیخ صفی (۳) اصفهان - مسجد امام (۴) تبریز - مسجد کبود

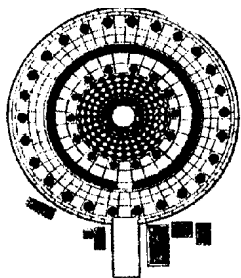
آشنایی عمیق معماران با مبانی نظری موجب می‌شود.

- (۱) انجام طراحی صحیح‌تر (۲) شناخت قواعد معماری (۳) تقویت انگیزه طراحی (۴) درک اصول طراحی

شیوه معماری ساختمان‌های دانشکده‌ها در پردیس مرکزی دانشگاه تهران، در کدام گروه معماری دوران تحول قرار دارد؟

- (۱) ادامه سبک تهران (۲) سبک کلاسیک اروپا (۳) سبک بین‌المللی (۴) سبک احیایی

شکل مقابل نشان دهنده کدام یک از معابد معماری یونان بوده و از کدام شیوه معماری استفاده شده است؟

(۱) معبد آتنا - شیوه آیونیک

(۲) معابد تولوس (Tholos) - هر سه شیوه دوریک - آیونیک و کورنتی

(۳) معبد آتنا - هر سه شیوه دوریک، آیونیک و کورنتی

(۴) معابد تولوس (Tholos) شیوه آیونیک

پاسخنامه معماری

۱- گزینه «۳» طبیعت و کائنات، هزاران سال است که اولین، در دسترس ترین و اصلی ترین الگوی الهام بخش انسان هستند. زندگی در غارها، جنگل‌ها و در بطن طبیعت، منبع الهام و تصویرسازی‌های ذهنی انسان است. بدین‌سان انسان در طبیعت ریشه دوانده است، به گونه‌ای که بقای انسان در گروهی حضور طبیعت است. طبیعتی که می‌توان گفت: «مادر تمام موجودات است». طبیعت و انسان، به عنوان جزئی از طبیعت، تعریف کننده زمان و فضا هستند، که در ساده ترین مثال آن، تناسبات، مقیاس و ابعاد انسانی، عوامل تعیین کننده، تعریف ابعاد فضا هستند. همچنین نیازهای انسانی، به عنوان عامل تعیین کننده روابط فضایی و در نهایت آنچه که در طبیعت وجود دارد، منبع الهام انسان در شکل‌گیری هندسه و فرم‌ها بوده است. بی‌تردید چنانچه ساختار طبیعت و اجزای هستی به گونه‌ای دیگر بود، بناهای معماری نیز به گونه‌ای دیگر شکل می‌گرفتند. مراحلی که در طبیعت اتفاق می‌افتد، چرخه زندگی، تابستان و زمستان، طلوع و غروب خورشید، ستارگان، کهکشان، کوه‌ها، درختان، آب و غیره همواره منبع الهام‌هایی برای بشر بوده‌اند، که بر روان و ناخودآگاه او اثر گذاشته‌اند، به گونه‌ای که درون، آیینی‌ای از طبیعت شده است. تصویرسازی از عناصر طبیعت، مربوط به دهه‌ها و سده‌ها نبوده است و به هزاران سال قبل تعلق دارد، که در بعد پنهان ناخودآگاه بشر زنده است؛ تصویرهایی که بر اساس برداشتهای انسان از واقعیت‌های پیرامونی، شکل گرفته‌اند.

۲- گزینه «۱» هر طرح معماری به سه عنصر اجتماعی بستگی دارد. اول جامعه‌ای که به آن طرح نیازمند است؛ دوم شخص یا اشخاصی که از اجرای طرح حمایت می‌کنند و هزینه مالی آن را متعهد می‌شوند؛ سوم معمار یا استادکارانی که طرح را اجرا می‌کند. جذابیت تحقیق و مطالعه معماری ایران در این است، که دریابیم چگونه این عوامل سه گانه بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و سرانجام به احداث بنایی منجر می‌شوند. کاربرد بناها و مطالعه درباره معماری ایران، نشان دهنده چگونگی گسترش آن در طی پانزده قرن گذشته است. در هر دوره بناهایی با ویژگی‌های گوناگون در روستاها، شهرها، جاده‌های کاروانی، مناطق کویری، گذرگاههای کوهستانی و شهرهای ساحلی ایجاد گردیده، که کاربردهای متفاوت داشته‌اند. اهمیت معماری اسلامی وقتی آشکار می‌شود، که بدانیم، در ساخته‌های این دوره به کاربرد مادی و معنوی بناها - که از مهمترین ویژگی‌های آن است - توجه شده است. برای دریافتن اهمیت این ویژگی‌ها در گسترش معماری، شایسته است طبقه‌بندی بناهای دوره اسلامی و کاربرد آنها را مشخص کنیم. بناهای ایران در دوره اسلامی را می‌توان به دو گروه عمده تقسیم کرد:

الف) بناهای مذهبی: شامل مساجد، آرامگاه‌ها، مدارس، حسینیه‌ها، تکایا، و مصلی‌ها

ب) بناهای غیر مذهبی: شامل پل‌ها، کاخ‌ها، کاروانسراها، حمام‌ها، بازارها، قلعه‌ها و آب انبارها. در دو گروه فوق از بناهای دوره اسلامی، مکانی برای عبادت، تجارت و سکونت وجود داشته است. مساجد مهمترین بناهای مذهبی هر شهر و روستا هستند، که همواره نقش مهمی در زندگی مسلمانان داشته‌اند. اقامه نماز جمعه، مراسم مذهبی، ایراد خطبه‌ها و تدریس در مساجد انجام می‌گرفت؛ زیرا مسجد بهترین مکان برای ابلاغ فرامین حکومت به مردم بود. کتیبه‌های باقیمانده بر دیوار بعضی از مساجد (مسجد جامع قزوین و مسجد جامع کاشان)، حاوی وقف مکان‌هایی برای توسعه و تعمیرات مساجد از طرف واقف یا حکمران است. اغلب مساجد در مرکز شهرها، نزدیک بازارها و محدوده دارالحکومه ساخته می‌شدند و اگر شهری به بیش از یک مسجد نیاز داشت، مساجد دیگری از طرف حکومت یا افراد خیر احداث می‌شد. اهمیت مساجد در شهرها به حدی بود، که اگر شهری مسجد جامع یا آدینه نداشت، اهمیت شهری هم نداشت. هندسه در معماری چیست؟

معماری از دو وجه کالبد + فضا تشکیل شده و این دو مؤلفه دارای دو ویژگی کمی و کیفی هستند:

ویژگیهای کمی: شامل هندسه و تناسبات، اصل به‌کارگیری هندسه علمی

ویژگیهای کیفی: شامل اصول و قواعد

هندسه اشاره به اشکال دارد، نه اعداد. اشکالی مانند مربع، مستطیل، هشت ضلعی و... در این قسمت نیز ما با همین اشکال سر و کار داریم، نه اعداد. هندسه را می‌توان به دو صورت بررسی کرد: ۱. هندسه علمی: ریشه هندسه، علمی و تجربی می‌باشد، مانند تمام دروس علمی و تجربی که با آنها سر و کار داریم و نیز به علم و روش به دست آوردن آن اشاره دارد، مانند ریاضیات، هندسه، فیزیک. ۲. هندسه شهودی: هندسه‌ای که تجربی نیست و مبنای آن شهود است. پس از شناخت دو نوع هندسه، حال به بررسی ابزارهای درک انسان از محیط می‌پردازیم و پس از ارائه تعاریف این بخش به مفهوم هندسه در معماری خواهیم رسید. برای شناخت همه چیز در دنیا سه ابزار درک در اختیار داریم:

ابزار حس و تجربه: حس (شامل حواس پنجگانه) + تجربه. نتیجه این درک به یک قانون علمی می‌رسد، که ما از آن به نام علم (Science) یاد می‌کنیم.

ابزار عقل: عقل + قیاس علمی. نتیجه درک این ابزار ما را به علم فلسفه می‌رساند.

ابزار شهود: در این ابزار چیزی با حواس پنجگانه حس نمی‌شود و چیزی هم یافت نمی‌شود، که بتوان آن را با عقل درک کرد، بلکه به صورت مشهود قابل درک است. مانند: گرسنگی و تشنگی که برای درک آنها نیازی به علم و حواس پنجگانه خود نداریم. بیشتر آگاهی‌های ما به خودمان شهودی است و به طور کلی احساساتی که خارج از حیطه درک حواس پنجگانه باشد، به صورت شهودی تعریف می‌شود.

توجه به مقوله هندسه شهودی و درک شهودی و رابطه میان این دو، می‌توان هندسه را در معماری چنین تشریح کرد: در معماری فرهنگهای مختلف گونه‌ای به کار می‌رفت، که مبنای علمی نداشت و انسان از طریق شهود آنها را به دست آورده بود. این شهود به یک شهود جمعی وابسته است، که در مقابل شهود فردی قرار می‌گیرد. در جوامع و فرهنگهای مختلف به خاطر وجود اشتراکاتی در زندگی و هنرهای جوامع و نیز تجربه‌های علمی مشترکی که از افراد به دست می‌آوردند، به شهودهای مشترکی می‌رسیدند. با این اشتراکات شهودی به تدریج شهود فردی تبدیل به یک شهود جمعی می‌شود.

سؤالات معماری

کله ۱- اگر فرض کنیم که کانسپت، ایده‌ای است که روابط میان بخش‌های مختلف یک پروژه را تعریف می‌کند، کانسپت‌ها در کدامین مرحله‌ی فرآیند طراحی شروع می‌شود؟

(۱) ارزیابی (۲) تحلیل (۳) تجزیه (۴) ترکیب

کله ۲- تاریخ‌گرایی قرن هجدهم در اروپا و ام‌دار اندیشه‌های کدام‌یک از معماران بود؟

(۱) میکل آنژ (۲) آندره پالادیو (۳) ویتروویوس (۴) لئون باتیستا آلبرتی

کله ۳- تخریب پروژه مسکونی پروت ایگو، در سال ۱۹۷۶ را چارلز جنکز به عنوان شکست معماری مدرن نام برده است، کدام‌یک از عوامل زیر در این شکست نقش بیش‌تری داشته است؟

(۱) اختلالات اجتماعی در میان ساکنان
(۲) محل سایت و تراکم بالا
(۳) ضعف در نگهداری و تعمیر
(۴) مصالح بی‌کیفیت و نامطلوب

کله ۴- کدام راهکار تضمین هویت ایرانی اسلامی در معماری است؟

(۱) ارزیابی مدرنیسم در غرب
(۲) ارزیابی دلایل رکود سنت‌های خودی
(۳) ارزیابی دقیق سنت در غرب
(۴) ارزیابی دقیق تر مدرنیته و مدرنیسم در ایران

کله ۵- وحدت میان وجه عینی با وجه ذهنی منظر چگونه توجیه می‌شود؟ وحدت دو وجه از طریق رابطه‌ی

(۱) اضافی است که وجه ذهنی به وجه عینی اضافه می‌شود.
(۲) وصفی است که وجه ذهنی صفت وجه عینی را بیان می‌کند.
(۳) ترکیبی است که ماهیت مستقل هر یک حذف می‌شود.
(۴) انضمامی است و دو وجه در کنار یکدیگر هم‌زمان عمل می‌کند.

کله ۶- نظریه علم ساختاری در معماری برای اولین بار توسط چه کسی مطرح گردید؟

(۱) آنتونیداس (۲) رالف راسکین (۳) فلچر (۴) کریستوفر الکساندر

کله ۷- کدام‌یک از پژوهشگران زیر در به‌کارگیری روانشناسی گشتالت در ساختار مبانی نظری خود سهم بیش‌تری داشته است؟

(۱) جان لنگ (۲) رودلف آرنهایم (۳) نورنبرگ شولتز (۴) ارنست گومبریچ

کله ۸- کدام‌یک از مفاهیم زیر، در فرآیند طراحی به شکل‌گیری کانسپت‌های اولیه کمک می‌کنند؟

(۱) تنوع (۲) تکامل (۳) ریتم (۴) وحدت

کله ۹- استفاده از عدد فرد در تقسیم یا ترکیب حجم‌ها و نماهای چهارگانه مکمل کدام خصوصیت معماری ایران است؟

(۱) پدجفت - تقارن (۲) مرکزگرایی - تقارن (۳) کشش - تعادل (۴) محورگرایی - تعادل

کله ۱۰- در مبانی نظری پژوهش، کدام مورد به عنوان اصلی‌ترین ریشه‌ی تحقیق معرفی شده است؟

(۱) شناخت شناسی (۲) روش تحقیق (۳) روش شناسی (۴) دیدگاه‌های نظری

کله ۱۱- معماری اسلامی حاصل کدام‌یک از گزاره‌های زیر نیست؟

(۱) مبتنی بر اصول و احکام اسلامی است.
(۲) مبتنی بر نیازهای روحی روانی جامعه مسلمان است.
(۳) حاصل فعالیت خلاقانه معماران مسلمان است.
(۴) دستاوردی از تلاش مادی و معنوی حکومت‌های اسلامی است.

کله ۱۲- مفهوم مرکزیت در کدام‌یک از خانه‌های زیر بیش از بقیه مورد توجه بوده است؟

(۱) خانه ونتوری (اثر رابرت ونتوری)
(۲) خانه گروپیوس (اثر والتر گروپیوس)
(۳) خانه روبی (اثر فرانک لوید رایت)
(۴) خانه فانزورث (اثر میس ون درروهه)

کله ۱۳- از بین چهار عمارت مهم در اطراف میدان نقش جهان (عمارت قیصریه، عمارت عالی قاپو، مسجد امام و مسجد شیخ لطف‌الله) کدام‌یک و به چه دلیل فاقد جلوخان است؟

(۱) عمارت عالی قاپو - به دلیل تحول در ساختارهای کالبدی و کارکردی بنا در پی تحولات و پیشرفت‌های اصفهان عصر صفوی
(۲) عمارت عالی قاپو - به منظور ایجاد هماهنگی حداکثری با بنای روبه‌رو (مسجد شیخ لطف‌الله) و مضاعف ساختن جلوه‌ی شهری آن مسجد
(۳) مسجد امام - به دلیل تحول در ساختارهای کالبدی و ورودی بنا در پی تحول در مفاهیم فضایی میدان نقش جهان در عصر قاجاریه
(۴) عمارت قیصریه - به دلیل کاربری خاص آن و نیز به دلیل دوسویه بودن محور عبوری آن در پیوند با میدان نقش جهان و شبکه عمومی بازار بزرگ شهر

پاسخنامه معماری

۱- گزینه «۴» طراحی فرایندی است که از تفکر شروع و به یک محصول (بنا) ختم می‌شود. یکی از حساس ترین مراحل روند طراحی انتخاب کانسپت است. در روند طراحی، جست و جوی مفاهیم، نقطه‌ای است که ما به طور موقت حوزه عینیت را کنار زده و وارد اولین مجموعه از مسایل ذهنی می‌شویم. کانسپت مفهوم تصویر ذهنی درونی شده است. طراحان تعبیر گوناگونی از قبیل طرح واره، کانسپت، پارتی، مولد اولیه، ایده بزرگ، انگاره‌ها، را برای این منظور به کار می‌برند. کانسپت در واقع ایده‌هایی هستند که در پس هر طرح وجود دارند و به آن طرح، مصداق هنر و ارزش می‌بخشند. مفاهیم در زبان نمی‌گنجد، بلکه در بناهای تکمیل شده پدیدار می‌شوند. سرچشمه کانسپت را شاید بتوان سه چیز دانست؛ اول می‌تواند از جوهره اصلی مسئله و موضوع شکل گیرد، دوم قیود بیرون، عوامل محیطی و یا زمینه طرح می‌تواند منبعی برای تولد ایده محوری طراحی باشد، سوم می‌تواند طراح یا در حقیقت اصول راهنمای آنان را در هر پروژه زمینه‌ای برای شکل گیری کانسپت دانست. طراح از تفکر خلاقانه و ایجاد راه‌حل‌های بدیع برای حل مسئله، به منظور رسیدن به ایده‌ها و دستیابی به کانسپت طرح استفاده می‌کند. از میان عوامل مختلفی که طراح را به دستیابی طرح واره‌ای در ذهن رهنمون می‌شود، می‌توان کانسپت قیاسی، استعاری، جوهری، برنامه‌ای و ایده‌آل‌گرا را نام برد. آلبرتو سارتریس: «معماری پیش از آنکه یک ساختمان باشد، یک تفکر، یک اختراع و یک واقعه پیش‌بینی نشده است.»

کانسپت‌ها، ایده‌هایی هستند که طراح آنها را به عنوان مبنای فرم‌دهی به فضا، بنا و سایت شناسایی می‌کند. این ایده‌های منحصر به فرد، با کارکرد بنا، پیش‌بینی علاقه‌ها، ظرافت و غنا درهم تنیده شده‌اند.

شش واژه‌ای که در ادامه می‌آید مترادف‌هایی برای کانسپت هستند که توسط بسیاری از معماران بیان می‌شود:

۱- اندیشه‌های معمارانه، ۲- نگاره‌ها، ۳- ایده‌های فراسازمانده، ۴- سارتی، ۵- ایکمن، ۶- مترجمان بی‌واسطه

شکل گیری کانسپت: کانسپت اولیه ساختار با دوامی است که طراحان معماری که برای بنا نهادن تشکیلات اساسی یک ساختمان و هدایت کل روند توسعه‌ی طرح از آن بهره می‌جویند. این نظام در بهترین نوع خود، موارد زیر را تأمین می‌کند:

(۱) نخستین ارتباط پاسخ طراحی با عوامل فرم (برنامه‌ریزی، اهداف، زمینه، سایت و...)

(۲) محدود کردن مجموعه‌ی تصمیماتی که پایه و اساس مسئولیت‌های طرح است.

(۳) نموداری از فعالیت‌های بعدی طرح به ترتیب ارزش‌ها و فرم‌های پیشنهادی.

(۴) تصویری که خواسته‌ها را تحریک می‌کند، در تمامی افراد دیگر با فرایند طراحی، انگیزه ایجاد می‌کند.

شکل‌گیری کانسپت پدیده‌ای خود به خودی نیست بلکه نیازمند تلاشی متمرکز برای گردآوری و ترکیب مسائل مختلف است. گردآوری این مسائل کاری هوشمندانه است، کاری به عقیده بسیاری از طراحان، معماران، منتقدان، نویسندگان و هنرمندان متشکل از ۱۰ درصد الهام و استعداد و ۹۰ درصد پشتکار و سخت‌کوشی است.

تصورات: تصورات تشابه زیادی با ایده‌ها دارند به جز اینکه تصورات قطعیت ندارند به طور پیش‌فرض، تصورات مقایسه با ایده‌ها از اساس و تکامل و اغلب اهمیت کمتری برخوردارند. ممکن است تصور شود که تصورات نمی‌توانند نقشی در شکل دادن کانسپت‌ها داشته باشند. این نتیجه‌گیری درستی نیست، در علم ساینکتیک یا همان تجربه و تحلیل مسائل علمی اصلی اساسی به نام تولید اتفاقی ایده‌ها وجود دارد که بر این اساس هنگام تحلیل مسائل که به طریق راه‌های موجود قابل حل نیستند، هر ایده یا تصور تازه می‌تواند سبب گشایش شود. بخش کوچک‌تری از افراد این توانایی را دارند تا با استفاده از سینکتیک و یا سایر روش‌های تولید اندیشه به ارائه ایده‌های متنوع برای مسائل بپردازند. ایده‌هایی که اگر چه ظاهراً بی‌معنی و بی‌ارتباط و گاهی موهومی به نظر آیند ولی در واقع مرحله آغازین اهمیت روند تحلیل مسائل را می‌سازند. در معماری هم گاهی عناصر یک کانسپت ایده‌آل را به هیچ عنوان نمی‌توان در یک جا جمع کرد. در این صورت شاید استفاده از تصورات برای رسیدن به کانسپت به عنوان تکنیکی اساسی برای شکل دادن کانسپت و البته در نتیجه عدم تجربه کافی در طراحی و کانسپت‌سازی ضروری باشد.

انواع پنجگانه کانسپت: به طور کلی پنج نوع کانسپت وجود دارد:

۱- کانسپت‌های قیاسی (نگاه به دیگر چیزها)

۲- استعاری (نگاه به انتزاعات)

۳- جوهره‌ایی (نگاه به ماورای نیازهای برنامه)

۴- برنامه‌ای (نگاه به نیازها و اهداف خواسته شده)

۵- ایده‌آل‌گرا (نگاه به ارزش‌های مطلق)

عوامل موثر بر کانسپت در طراحی

- ۱- هدف، ۲- تحلیل سایت و مکان یا بی‌ساختمان، ۳- عوامل فرهنگی اجتماعی - عوامل جغرافیایی، ۴- شرایط آب و هوایی، ۵- برنامه فیزیکی طرح
- ۶- خواسته کار فرما، ۷- مقیاس و تناسبات، ۸- بررسی مصالح و تکنولوژی ساخت بنا، ۹- ابعاد انسانی و فضاهای معماری (حرایم) و الزامات تاسیساتی

سؤالات معماری

- ۱- کدام یک از ایده‌های زیر در طراحی یک مجتمع مسکونی برای افراد کم درآمد در کرانه خزر از اولویت کمتری برخوردار است؟
- (۱) کشیدگی شرقی - غربی بنا
(۲) قرارگیری مجموعه بر روی پیلوت
(۳) بهره‌گیری از عایق رطوبتی در بنا
(۴) قرارگیری اتاق‌های خواب در ضلع جنوبی بنا
- ۲- در فرآیند طراحی، رابطه میان حل مسئله و رسیدن به پاسخ طراحی، از کدام مسیر امکان‌پذیر می‌گردد؟
- (۱) انتخاب ایده برتر برای هر مسئله
(۲) تصمیم‌سازی بین پاسخ مسائل
(۳) ایده‌پردازی برای موضوعات مختلف
(۴) شناخت صحیح مسئله و جمع‌آوری اطلاعات مفید
- ۳- کدام یک از موارد زیر، در نقد پست مدرن از مدرن وجود ندارد؟
- (۱) تاریخ
(۲) تکنولوژی
(۳) علوم جدید
(۴) عقلانیت
- ۴- تمام موارد، از پارادایم‌های پست مدرنیسم هستند به جز:
- (۱) پوزیتیویسم
(۲) پدیدارشناسی
(۳) زبان‌شناسی
(۴) فمینیسم
- ۵- طراح فرودگاه TWA در آمریکا کیست و جزء کدام دسته از بناها قرار می‌گیرد؟
- (۱) ارو سارینن - عملکرد گرا
(۲) ارو سارینن - نمادگرا
(۳) یورن اوتزون - سازه‌گرا
(۴) یورن اوتزون - فرم‌گرا
- ۶- تمام موارد زیر، از ویژگی‌های معماری «ساختارزدا» (دیکانستراکشن) است به جز:
- (۱) چند معنایی
(۲) فرآیند غیرخطی
(۳) هندسه نا اقلیدسی
(۴) یکپارچگی
- ۷- الگوبرداری از طبیعت، در کدام یک از مکاتب معماری زیر نمود بیشتری دارد؟
- (۱) اکوتک
(۲) آرت نوو
(۳) بیونیک
(۴) پست مدرنیسم
- ۸- در کدام دوره از معماری غرب و در کدام کشور، فضای بین بناها به مهم‌ترین عنصر تشکیل دهنده شهر تبدیل شد؟
- (۱) قرن هفدهم - انگلستان
(۲) قرن شانزدهم - ایتالیا
(۳) قرن پانزدهم - ایتالیا
(۴) قرن چهاردهم - فرانسه
- ۹- معماران کدام دوره، تناسبات بدن انسان را به عنوان انعکاسی از تناسبات ریاضی موجود در جهان به کار بردند؟
- (۱) رنسانس
(۲) گوتیک
(۳) قرون وسطی
(۴) باروک
- ۱۰- نوآوری و تحول در نظام آموزشی، هماهنگی نظری و کارگاهی و ارتباط دائمی با واقعیت‌های روز، از ویژگی‌های کدام مدرسه معماری است؟
- (۱) AA
(۲) بوزار
(۳) باهاوس
(۴) ورکبوند
- ۱۱- ویتروویوس، پایه‌گذار کدام روش طراحی بود؟
- (۱) عرفی
(۲) عملگرا
(۳) قاعده‌مند
(۴) قیاسی
- ۱۲- کدام عبارت، درباره معماری عهد رنسانس صحیح است؟
- (۱) پلی بود میان قرون جدید و عهد باستان
(۲) پلی بود میان قرون وسطی و عهد باستان
(۳) گسستی بود میان قرون وسطی و عهد باستان
(۴) گسستی بود میان قرون جدید و عهد باستان
- ۱۳- هدف اصلی رویکرد کثرت مدارانه به «صورت معماری»، رسیدن به چیست؟
- (۱) رویکرد اندام‌وار در بناها
(۲) مفهوم وحدت در معماری
(۳) قواعد مکانی ترکیب‌بندی
(۴) شخصیت‌سازی فردی در معماری
- ۱۴- استفاده از کاشی هفت رنگ در معماری اسلامی، ایران بیشتر به چه منظوری بوده است؟
- (۱) برجستگی رنگ‌ها
(۲) توجه به کمیت
(۳) توجه به کیفیت
(۴) توجه به نوآوری

پاسخنامه معماری

۱- گزینه «۴» سه گزینه اول از عوامل تاثیرگذار عمومی در طرح معماری این ناحیه هستند که در صورت رعایت این موارد در مقرون به صرفه بودن ساخت ابنیه، به علت همسازی با اقلیم بسیار حائز اهمیت است و قرارگیری اتاق‌های خواب در ضلع جنوبی بنا، بستگی به نظر طراح و برنامه‌ریزی و ارزیابی از مکان زمین پروژه دارد و متغیر است.

۲- گزینه «۲» برنامه‌دهی معماری فرآیند جمع‌آوری و مدیریت اطلاعاتی است که در اختیار طراح قرار می‌گیرد و طراح با کمک آن اطلاعات، مناسب‌ترین تصمیمات مربوط به طراحی ساختمان را اتخاذ می‌کند.

برنامه‌دهی در واقع به کلیه فعالیت‌های جمع‌آوری، سازماندهی، تحلیل، تفسیر و ارائه اطلاعات مربوط به پروژه طراحی گفته می‌شود. از سویی دیگر، طراحی فعالیتی هدفمند، و همراه با تصمیم‌سازی می‌باشد و با تلاش در جهت رفع اختلافات و تناقضات به وجود آمده، در پی دستیابی به بهترین و متعادل‌ترین وضعیت ممکن در طول زمان است تا بهترین کیفیت ممکن زندگی را فراهم سازد. تناقضات مزبور هنگامی اتفاق می‌افتد که به نحوه زندگی استفاده‌کنندگان توجه خاصی نمی‌شود یا در مواردی که بعضی از نیازها دارای نتایج مشابهی می‌باشند. از این‌رو برنامه‌دهی، پیش از آنکه طرح شکل اصلی خود را پیدا کند، کلیه وقایع مربوط به طراحی را مدنظر قرار می‌دهد، به طوری که به علایق و وابستگی‌های متناقض هم توجه دارد و در جهت رفع تناقضات اساسی بر می‌آید. برای اینکه از برنامه‌دهی به گونه‌ای مناسب استفاده شود، باید به مسئله مدیریت اطلاعات توجه خاصی داشت و همواره به این واقعیت اعتقاد داشت که اندیشیدن در حد نیاز پروژه، بسیار با ارزش‌تر از طراحی کردن نسنجیده و اجرای ناقص است.

۳- گزینه «۳» معماری پُست‌مدرن یا پسانوگرا واکنشی است به سبک بین‌المللی و معماری مدرن از دهه ۱۹۸۰ به بعد شروع شد. این نوع معماری پیرایش و تزئین را باز به میان می‌آورد. در این شیوه، بجای استفاده از مفاهیم فاضلانه، سعی در استفاده از جزئیات و نمادهای صرفاً زیبا، مقیاس‌های متناقض، روابط هندسی دل‌بخواه، و طعنه و ابهام در فرم‌ها می‌شود، که از بطن نوگرایی (مدرنیسم) و در واکنش به آن، و یا به عنوان جانشین آن پدید آمد. پست مدرنیته مفهومی تاریخی-جامعه‌شناختی است که به دوران تاریخی بعد از مدرنیته اطلاق می‌شود. پسا مدرنیسم مدرنیته‌ای دیگر است که به مدرنیته با نگاهی نو و دیگر نظر می‌افکند. پسامدرنیسم سنت نفی‌کننده و انتقادی مدرنیته را در مورد خود مدرنیته به کار می‌گیرد. از آغازگران این جنبش می‌توان آلدو روسی، چارلز مور و مایکل گریوز را نام برد.

۴- گزینه «۱» اثبات‌گرایی یا پوزیتیویسم یا تحصیل‌گرایی هرگونه فلسفه علم براساس این دیدگاه است که در علوم طبیعی و اجتماعی، داده‌های برگرفته شده از «تجربه حسی» تنها منبع همه معرفت‌های معتبر است. «پست مدرنیسم»، این مفهوم تعریفی ساده دارد که بطور کلی شامل عوامل زیر می‌گردد: تردید ادامه‌دار نسبت به ایده‌ها و اعتقادات عصر مدرن خصوصاً اعتقادات ماتریالیسم، استدلال، یقین و هویت شخصی است.

۵- گزینه «۲» ارو سارینن (۱۹۱۰-۱۹۶۱م)، معمار برجسته فنلاندی تبار آمریکایی بود. طرح‌های معماری فرودگاه و موزه‌های بزرگ و مبلمان او معروفیت زیادی داشت. بعضی از کارهایش مثل ترکیب استیل و شیشه در مرکز جنرال موتورز، نمونه‌هایی از سبک بین‌الملل هستند. همچنین کار نمادین معروف پایانه TWA در فرودگاه جان اف. کندی در نیویورک آمریکا، گاهی به وی عنوان پدر نئو اکسپرسیونیسم را هم عطا کرده است.

۶- گزینه «۴» دیکانستراکشن در فارسی به معنی ساختارزدایی، شالوده‌شکنی، واسازی، بنیان‌فکنی، ساختارشکنی و بن‌فکنی ترجمه شده است. شاید این کثرت اسامی به دلیل آن باشد که دیکانستراکشن یک نگرش چندوجهی و چند معنایی به دال و مدلول و هر نوع متنی دارد. شاید هم به دلیل آن است که هنوز ابهامات و سوالات زیادی در مورد دیکانستراکشن وجود دارد.

مکتب دیکانستراکشن که یکی از شاخه‌های مهم فلسفه پست مدرن محسوب می‌شود، نقدی به بینش ساختارگرایی و همچنین تفکر مدرن است. مکتب دیکانستراکشن جزو زیرمجموعه پسا ساختارگرایی هم محسوب می‌شود زیرا اکثر اندیشمندان این مکتب، پرورش یافته دوره ساختارگرایی می‌باشند. پسا ساختارگراها معتقدند که اهمیت و پویایی زبان باید در سیلان و ناپایداری معناها جستجو گردد.

مکتب دیکانستراکشن توسط ژاک دریدا (۱۹۳۰)، فیلسوف معاصر فرانسوی، پایه‌گذاری شد. دریدا با ساختارگراها مخالف است و معتقد است که وقتی ما به دنبال ساختارها هستیم از متغیرها غافل می‌مانیم، فرهنگ و شیوه‌های قومی هر لحظه تغییر می‌کند، پس روش ساختارگراها نمی‌تواند صحیح باشد. دریدا از سال ۱۹۶۷، یعنی زمانی که سه کتاب او به نام‌های «گفتار و پدیدار» نوشتار و دیگر بودگی، نوشتارشناسی منتشر شد، در مجامع روشنفکری و فلسفی غرب مطرح گردید.

از نظر دریدا فلسفه غرب دچار نوعی ورشکستگی است و در حال حاضر پویایی خودش را از دست داده است. به عقیده دریدا، یک متن هرگز مفهوم واقعی خودش را آشکار نمی‌کند، زیرا مولف آن متن حضور ندارد و هر خواننده و یا هر کس که آن را قرائت کند، می‌تواند دریافتی متفاوت از قصد و هدف مولف داشته باشد. نوشتار مانند فرزندی است که از زهدان مادر (مولف) جدا شده و هر خواننده‌ای می‌تواند برداشت خود را داشته باشد.

سؤالات معماری

مبانی نظری معماری

- ۱- کمتر بیشتر است (Less is More) نظر کدام معمار معروف است؟
- (۱) آلوار آلتو (۲) لوئی کان (۳) میس وندرو (۴) والتر گروپیوس
- ۲- تمام موارد، از شاخص‌های معماری دوره اسلامی هستند، به جز:
- (۱) شاخص تزئینات دوره قاجار حجاری است. (۲) شاخص تزئینات دوره سلجوقی آجرکاری است. (۳) شاخص تزئینات دوره ایلخانی کاشی‌کاری معرق است. (۴) شاخص تزئینات دوره صفوی کاشی‌کاری هفت‌رنگ است.
- ۳- تمام موارد از اصول معماری های-تک شمرده می‌شوند، به جز:
- (۱) استفاده از رنگ‌های اولیه (۲) بهره‌گیری از تکنولوژی روز (۳) نمایان بودن سازه و اتصالات (۴) حداقل شدن هزینه اجرا و بهره‌برداری
- ۴- مهم‌ترین علت قرارگیری روستاها روی شیب تپه‌ها کدام است؟
- (۱) بهره‌گیری از سنگ به‌عنوان یک مصالح بوم‌آورد (۲) بهره‌مند شدن از چشم‌انداز وسیع طبیعت مقابل (۳) استفاده از زمین‌های هموار جهت کشاورزی و زراعت (۴) استفاده از بام هر واحد مسکونی به‌عنوان حیاط واحد بالایی
- ۵- در ساختارهای طبیعی از جمله گیاهان:
- (۱) سازه مستقل از ظاهر پدیده است. (۲) جزء و کل درهم‌تنیده و ساختارها پیچیده است. (۳) سازه‌ها مستقل از شرایط رشد پدیده‌اند. (۴) ظاهر پدیده غیرفراکتال و سازه فراکتال است.
- ۶- تمام موارد از ویژگی‌های اصلی معماری ایران در سال‌های ۱۳۲۰-۱۳۵۷ شمسی به‌شمار می‌روند، به جز:
- (۱) آزادی فرم و پلان (۲) معماری مدرن بین‌الملل (۳) توجه به معماری کلاسیک غرب (۴) برداشت محتوایی از معماری گذشته ایران
- ۷- تقسیمات میان‌وار در نماهای چهارگانه داخلی معماری ایران تقویت‌کننده کدام مفهوم است؟
- (۱) تعادل (۲) سوگرایی (۳) کشش (۴) محوریت
- ۸- کدام معمار معتقد بود که ماهیت مصالح در ساختمان باید نشان داده شود؟
- (۱) فیلیپ جانسون (۲) فرانک لویید رایت (۳) لوکوربوزیه (۴) لوئی کان
- ۹- اصل زیر متعلق به کدام دوران است؟
- «وجود یک ستون وقتی موجه محسوب می‌شود که جدا و مجزا از سایر عناصر قرار گرفته باشد.»
- (۱) نئوکلاسیسیزم (۱۸۶۰-۱۷۶۰) (۲) نئوگوتیک (۱۸۵۰-۱۸۳۰) (۳) معماری ارگانیک (۱۸۸۹ به بعد) (۴) معماری اکسپرسیونیسم (۱۹۲۵-۱۹۱۰)
- ۱۰- نمای پنجم در کدام‌یک از خانه‌های زیر، بیشترین تجلی را پیدا کرده است؟
- (۱) عباسیان (۲) فهادان (۳) بروجردی‌ها (۴) آل یاسین
- ۱۱- در طراحی سرستون‌های آشوکا در شبه‌قاره هند، بیشتر از معماری کدام‌یک از دوره‌های زیر اقتباس شده است؟
- (۱) اشکانی (۲) ساسانی (۳) مصر باستان (۴) هخامنشی
- ۱۲- اگر برای فضا روح قائل باشیم، روح فضای مصنوع ناشی از چیست؟
- (۱) موقعیت اقلیمی سرزمین (۲) وضعیت تاریخی و جغرافیای سیاسی سرزمین (۳) مجموعه عوامل و عناصر شکل‌دهنده به فضا (۴) سطح علم و تکنولوژی و مصالح به‌کاررفته در بنا

پاسخنامه معماری

۱- گزینه «۳» میس وندروهه به تدریج و خصوصاً بعد از جنگ جهانی اول به سمت معماری مدرن گرایش پیدا کرد و تا آخر عمر به اصول نظری و کالبدی معماری مدرن وفادار ماند. بدون شک میس وندروهه را می‌توان استاد ممتاز به‌کارگیری مصالح مدرن، مانند شیشه و فولاد، دانست. احجام مکعب شکل و ساده او عمدتاً با شیشه و فولاد پوشش داده می‌شدند. ساختمان‌های وی بدون استفاده از هرگونه تزئیناتی به زیباترین شکل ممکن، مصالح مدرن و معماری مدرن را به نمایش می‌گذاشتند. گفته‌ی معروف میس وندروهه (کمتر بیشتر است) (less is more) یعنی ساختمان باید فاقد هرگونه تزئینات و اجزای اضافه باشد. مشخصه سبک میس وندروهه در نهایت سبک بین‌المللی بود.

۲- گزینه «۱» در معماری اسلامی ایران به تدریج بعد از ساسانیان، معماری در تزئینات خود با تغییرات بسیاری روبه‌رو شد، به نحوی که از تزئینات دوره ساسانی به تزئینات دوره قاجار منتهی می‌شود. سیر تغییر تزئینات به گونه‌ای همراه با تغییر حکومت‌ها در ایران بود. کاشی‌کاری از دوره سلجوقی آغاز شد و از شکل معقلی به شکل معرق در دوره ایلخانی تغییر یافت. همچنین کاشی هفت رنگ و نقاشی از تزئینات دوره قاجار محسوب می‌شود و حجاری مربوط به پیش از اسلام است.

۳- گزینه «۴» معماری‌های تک را می‌توان فرزند خلف مدرنیسم محسوب کرد، به این دلیل که تکنولوژی را به‌عنوان یک اصل در نظر دارد. نمونه معروف معماری‌های تک، مرکز فرهنگی ژرژ پمپیدو در پاریس است. از اصول این معماری باید پوزیتیویسم، بهره‌گیری از تکنولوژی روز، نمایان بودن سازه و اتصالات و جداسازی فضاهای سرویس‌دهنده از سرویس‌شونده عنوان کرد. ساختمان‌های این گرایش عموماً پرهزینه ساخته می‌شوند.

۴- گزینه «۳» روستاهای در شیب تپه‌ها به نحوی ساخته می‌شوند که رو به آفتاب باشند و بتوانند از انرژی آن استفاده کنند. دلیل فرارگیری ساختمان‌های روستاها در شیب تپه‌ها را نیز باید در اقلیم جستجو کرد. در اقلیم‌های کوهستانی و مرتفع به دلیل کم بودن خاک و زمین قابل کشت، سعی می‌کنند از حداکثر خاک موجود استفاده کنند، در این اقلیم اقدام به ساخت خانه‌ها در شیب می‌کنند. این کار مزایای دیگری نیز دارد که سایر گزینه‌ها مزایای این انتخاب محسوب می‌شوند.

۵- گزینه «۲» ساختارهای طبیعی همواره خود را با تغییرات محیط طبیعی وفق می‌دهند، به نحوی که نظام کلی طبیعت به‌صورت یک سیستم یک‌دست همواره در حال تغییر است. گیاهان نیز جزئی از طبیعت هستند، بنابراین همواره در حال وفق دادن خود با تغییرات محیط‌اند. این تغییرات به نحوی اتفاق می‌افتند که یک نظام در هم تنیده از اجزاء و ساختارهای یک‌دست ایجاد می‌شود.

۶- گزینه «۴» این دوره در معماری معاصر ایران به دوره پهلوی دوم شناخته می‌شود. روند این دوره در ادامه دوره اول به دنبال ترکیب معماری ایران با مدرنیسم شکل می‌گیرد. اما در این ترکیب معماری گذشته ایران صرفاً به شکل ظاهری مورد برداشت قرار می‌گیرد. بنابراین ظاهری از معماری گذشته ایران با معماری غرب در ترکیب قرار می‌گیرد.

۷- گزینه «۱» تقسیمات میان‌وار منظور تقسیمات بر مبنای اعداد فردی است که باعث شکل‌گیری یک بخش میانی مهم و پرکار و دو بخش جانبی کم‌کارتر می‌شود. این تقسیمات در راستای محورهای اصلی فضا شکل می‌گیرند و در نما بنای ایجاد تعادل می‌کنند، به‌نحوی که یک محور تقارن می‌توان در نما یافت؛ البته در صورت سؤال بهتر بود واژه تقارن به کار می‌رفت.

۸- گزینه «۲» فرانک لوید رایت، معمار آمریکایی بود که با ساخت خانه آبشار خود، نمادی از معماری ارگانیک را به نمایش گذاشت. رایت معتقد بود که ماهیت مصالح در ساختمان می‌بایست نشان داده شود؛ به‌گونه‌ای که شیشه به‌عنوان شیشه، سنگ به‌عنوان سنگ و چوب به‌عنوان چوب به کار رود. خانه‌های اولیه رایت به نام خانه‌های دشت‌های مسطح معروف بودند، زیرا این خانه‌ها که غالباً در حومه شهر شیکاگو ساخته شده بودند، در تلفیق و هماهنگی با دشت‌های مسطح و سرسبز این نواحی طراحی شده بودند.

سؤالات معماری

مبانی نظری معماری - مبانی نظری معماری پیشرفته

- کله ۱- در چه دورانی، ترکیب دو الگوی طراحی مسجد و مدرسه در بنایی واحد رواج پیدا کرد؟
 (۱) تیموریان (۲) زندیان (۳) صفویان (۴) قاجاریان
- کله ۲- کدام مورد، عنصر مشترک عمارت خسرو و ایوان مدائن است؟
 (۱) صُفه پیرامونی (۲) سالن چهاربخشی (۳) حیاط مرکزی (۴) چهار ایوان
- کله ۳- کدام دو ایوان مسجد جامع اصفهان، سقف‌سازی مشابه هم دارند؟
 (۱) شمالی و شرقی (۲) شرقی و غربی (۳) جنوبی و غربی (۴) جنوبی و شمالی
- کله ۴- تزئینات گنبدخانه جامع گلپایگان، شامل کدام یک از ترکیبات زیر است؟
 (۱) آجرکاری، کاشی کاری و گچ‌بری (۲) آجرکاری، کاشی کاری و نقاشی
 (۳) گچ‌بری، کاشی کاری و نقاشی (۴) گچ‌بری، آجرکاری و نقاشی
- کله ۵- اولین تحول مهم مشترک در مساجد جامع اردستان و اصفهان، کدام است؟
 (۱) ساخت ایوان‌های قبلی (۲) تلفیق شبستان‌های زمستانی
 (۳) تلفیق گنبدخانه با شبستان (۴) ساخت مناره‌های مدخل ایوان
- کله ۶- کدام یک از اصول با رنگ‌گذاری نقوش گیاهی (بین شبکه اسلیمی و متن نقش) مطابقت دارد؟
 (۱) تضاد (۲) تنوع (۳) تشابه (۴) هماهنگی
- کله ۷- سردر ورودی به عنوان یک عنصر شاخص، از کدام قرن هجری قمری در مساجد ایران مشاهده می‌شود؟
 (۱) نهم (۲) هشتم (۳) هفتم (۴) ششم
- کله ۸- در کدام مسجد، جهت اصلی ورود به حیاط عمود بر جهت قبله است؟
 (۱) امام اصفهان (۲) شیخ لطف‌الله (۳) جامع یزد (۴) کبود تبریز
- کله ۹- کدام عنصر، در معماری مذهبی دوره اسلامی بیشترین کاربرد را داشته است؟
 (۱) ایوان ستون‌دار (۲) اینیه نه‌قسمتی
 (۳) ایوان‌های برون‌گرا (۴) ایوان منتهی به گنبدخانه
- کله ۱۰- کدام مفهوم، در میان‌سرای ایرانی با تقسیمات فرد در هر چهارسوی آن تأثیر بیشتری دارد؟
 (۱) تعادل (۲) سوگرایی (۳) محوریت (۴) یکپارچگی
- کله ۱۱- استفاده از نقوش انسانی تمام‌رخ به جای نیم‌رخ از چه دوره‌ای متداول شده است؟
 (۱) اشکانی (۲) هخامنشی (۳) ماد (۴) ساسانی
- کله ۱۲- کدام بناها، در باغ پاسارگاد موجود است؟
 (۱) مقبره کوروش، دروازه ملل، کاخ تچر و آپادانا
 (۲) تل تخت، مقبره کمبوجیه، مقبره کوروش و کاخ دروازه
 (۳) کوشک میانی، برج و باروی حصار باغ، درختان و آبروهای سنگی
 (۴) کعبه زرتشت، آتشدان‌های سنگی، نقش پادشاهان و گوردخمه‌ها
- کله ۱۳- ویژگی مشترک کاخ‌های عالی‌قاپو، چهل‌ستون و آینه‌خانه اصفهان کدام است؟
 (۱) بخش چهل‌ستونی (۲) اتاق موسیقی
 (۳) اشکوب‌های متعدد (۴) ایوان منتهی به گنبدخانه

پاسخنامه معماری

مبانی نظری معماری - مبانی نظری معماری پیشرفته

۱- گزینه «۴» مسجد - مدرسه نوعی فضای معماری است که دارای کارکرد آموزشی و مذهبی است و فضاهای موجود در آن نیز از اهمیت کم‌وبیش یکسانی برخوردار است. از این فضا تحت عنوان مسجد و مدرسه یا مسجد - مدرسه یاد می‌کنند. گونه‌های ترکیبی فضای نیایشی و آموزشی در معماری اسلامی ایران به قرار زیر است:

۱- مدرسه بدون فضای نیایشی

۳- مدرسه با یک شبستان به عنوان فضای نیایشی

۴- مدرسه با شبستان و گنبدخانه محراب‌دار به عنوان فضای نیایشی

۵- مدرسه و مسجد در کنار یکدیگر

۶- جایگیری فضاهای آموزشی در یک مسجد دو شبستانی

نمونه نخست این‌گونه را می‌توان در مسجد - مدرسه حکیم اصفهان دید که مربوط به اواخر صفویه است. دیگر نمونه‌های این‌گونه در دوره قاجار بوده و مسجد - مدرسه سید در اصفهان و سپهسالار تهران را می‌توان نام برد. از این نظر که تمام عناصر نیایشی مانند شبستان تابستانی و زمستانی و گنبدخانه محراب‌دار و هر دو اجزای آموزشی مانند حجره و مدرس در یک بنا جمع می‌شود و فضاهای نیایشی قابل استفاده برای همگان و همچنین بانوان نیز است، می‌توان این‌گونه را کامل‌تر دانست و آن را مسجد- مدرسه بنامیم.

۲- گزینه «۱» عمارت خسرو دارای پلان مستطیل‌شکل است که با جهت شرقی غربی با استفاده از مصالح لاشه‌سنگ، گچ و آجر بر روی صفه‌ای به ارتفاع هشت متر ساخته شده است. این بنا از دو بخش رسمی و خصوصی تشکیل شده که راه‌های دسترسی به بخش رسمی آن از طریق پلکان‌های دوطرفه‌ای بوده که در ضلع شمالی، جنوبی و شرقی صفه ایجاد شده و راه دسترسی به بخش خصوصی از طریق دروازه و حیاط‌هایی است که در ضلع جنوب غربی صفه واقع شده‌اند. اطراف صفه را مجموعه‌ای از اتاق‌ها و راهروهای بزرگ فرا گرفته که دارای پوششی از تاق آهنگ است. در بالای صفه مهتابی بزرگی وجود دارد که طبق نوشته‌های جغرافی‌نویسان سده‌های نخستین اسلامی سطح آن با سنگ‌های مرمر مفروش بوده است.

آنچه در معماری کاخ‌سازی ساسانیان جلب توجه می‌کند مدخل اصلی کاخ‌ها است که به صورت ایوان، با طاق هلالی در محور اصلی کاخ ساخته می‌شده است. نمونه بارز و با عظمت این نوع ایوان را در ایوان مدائن می‌بینیم که مهم‌ترین قسمت کاخ را شامل شده بود. طاق بزرگ دارای ۹۱ متر طول، ۴۶ متر عرض و ۴۸ متر ارتفاع بوده در طرفین آن ۴ تالار بزرگ که هر یک به یکدیگر ارتباط داشته‌اند قرار داشته است. در زیر این طاق تالار بار که تختگاه و مقر شاهنشاه بوده وجود داشته است. نور تالار از ۱۵۰ دریچه تأمین می‌گردیده است. برای تعویض هوای تالار از تنبوشه‌هایی استفاده می‌کرده است. طاق بزرگ بر روی دیواری قرار داشته است که در پایین دارای ضخامتی برابر ۷ متر بوده و آنجایی که طاق شروع می‌شده است ضخامت تالار به ۴ متر می‌رسیده و بالاخره قسمت هلالی دارای قطری برابر ۱ متر بوده است.

۳- گزینه «۳» ایوان شمالی مسجد معروف به صفه درویش از قرن ششم و کتیبه گچ‌بری داخل آن از دوره شاه سلیمان صفوی است. تزئینات کاشی‌کاری نمای خارجی آن از اقدامات اداره باستان‌شناسی اصفهان در سال‌های ۱۳۳۶ و ۱۳۳۷ هجری شمسی و به این مناسبت، کتیبه‌ای به خط بنایی به یادگار گذاشته شده است. در طرفین ایوان شمالی و شمال آن، چهل‌ستون‌هایی از قرن ششم هجری موجود است که مخصوصاً چهل ستون شرقی آن تاق‌های متعدد با نقوش مختلف آجری دارد و از قسمت‌های جالب این بنای عظیم تاریخی به شمار می‌رود.

ایوان جنوبی معروف به صفه صاحب که در دوران سلجوقی ساخته شده و تزئینات آن مربوط به عصر قراقویونلو و صفوی است. در این قسمت کتیبه‌هایی از دوران مختلف از جمله صفویان به چشم می‌خورد. در این ایوان نیز کاربردی زیبایی پوشش دهانه را تشکیل داده است.

ایوان غربی معروف به صفه استاد که در عصر سلجوقی بنا شده و در دوره صفویان با کاشی‌کاری تزئین شده است. در این صفه علاوه بر خطوط ثلث و نستعلیق که به تاریخ ۱۱۱۲ هجری قمری و در زمان سلطنت شاه سلطان حسین کتابت شده عباراتی به خط بنایی بسیار زیبا و با امضای محمدامین اصفهانی نوشته شده است.

روبه‌روی این ایوان، صفه شاگرد قرار دارد که در عصر سلجوقی بنا شده و در قرن هشتم و یازدهم هجری قمری در دوران حکومت ایلخانان و صفویه تزئیناتی به آن اضافه شده است. این ایوان فاقد تزئینات کاشی‌کاری است و با مقرنس‌های آجری تزئین شده است.

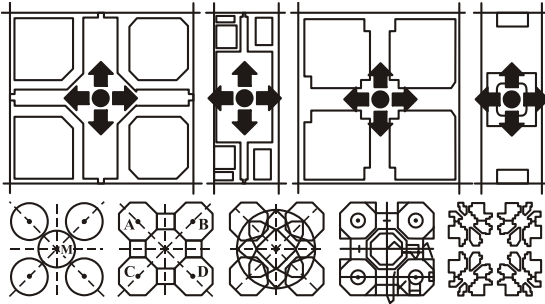
سؤالات معماری

مجموعه دروس تخصصی (مبانی نظری معماری - مبانی نظری معماری پیشرفته - مبانی تکنولوژی معماری - تکنولوژی معماری پیشرفته)

۱- در کدام دوره تاریخی، برای اولین بار کاخ به منزله کوشک در وسط باغ قرار گرفت؟

- (۱) سلجوقی (۲) ساسانی (۳) صفوی (۴) هخامنشی

۲- تصویر روبه‌رو، بیانگر تحلیل نظم هندسی باغ‌ها و عمارت‌های کدام دوره است؟

- (۱) صفوی - ایران
(۲) گورکانیان - هند
(۳) سلجوقی - ایران
(۴) اسپانیای دوره اسلامی و امویان متأخر

۳- در مدل تامسون، نقش کدام یک از سه حوزه ارزشی، به لحاظ ماهوی در معماری منظر مؤثر هستند؟

- (۱) اکولوژی (بوم‌شناسی) - اجتماع - خوشایندی و خوشی
(۲) اقتصاد و معیشت - اکولوژی (بوم‌شناسی) - محیط‌زیست
(۳) فرهنگ - اقتصاد و معیشت - محیط‌زیست
(۴) فرهنگ - اجتماع - خوشایندی و خوشی

۴- در آثار کدام معمار، تأثیر هنر محیطی و منظر بیشتر مطرح شده است؟

- (۱) جیمز استرلینگ (۲) مایکل گریوز (۳) تادائو آندو (۴) آلدو روسی

۵- در کدام یک از نواحی، نام رود دجله در سنگ نبشته داریوش «تیگرا» نامیده شده است؟

- (۱) گنج‌نامه همدان (۲) بیستون (۳) تخت‌جمشید (۴) تاق بستان

۶- «باغ تخت شیراز»، در کدام قرن هجری و چه دوره‌ای ساخته شده است؟

- (۱) دوازدهم، قاجار (۲) دهم، صفویه (۳) هفتم، زندیه (۴) پنجم، اتابکان فارس

۷- ایوان کدام کاخ یا عمارت تاریخی، دارای چهل ستون است؟

- (۱) کاخ باغ پاسارگاد (۲) کاخ عالی‌قاپو اصفهان
(۳) عمارت چهل‌ستون اصفهان (۴) عمارت آینه‌خانه باغ سعادت‌آباد اصفهان

۸- «اکولوژی منظر» با توجه به روابط متقابل الگوهای فضایی، جریان‌های بوم‌شناسی و الگوهای طبیعی، با کدام یک از مفاهیم زیر بهتر شناخته می‌شود؟

- (۱) زمینه‌های جغرافیایی (۲) عناصر شاخص طبیعی (۳) فرایندهای طبیعی (۴) الگوهای محیط مصنوع

۹- مؤلف کتاب «ارشاد الزراعه» کیست و بیشتر بر چه جنبه‌هایی تأکید دارد؟

- (۱) قاسم بن یوسف ابونصر هروی - تکنیکی، علمی و مهندسی زراعت و باغبانی
(۲) قاسم بن سلام ابوعبید هروی - تکنیکی، علمی و مهندسی زراعت و باغبانی
(۳) قاسم بن سلام ابوعبید هروی - تکنیکی، علمی و نحوه کاشت درختان مثمر
(۴) قاسم بن یوسف ابونصر هروی - تکنیکی، علمی و نحوه کاشت درختان مثمر

۱۰- از دیدگاه «سایمون بل»، روش‌های تحلیل الگوهای طبیعی و فرهنگی در منظر با چه عنوانی شناخته می‌شود؟

- (۱) باز زنده‌سازی منظر (۲) ریخت‌شناسی منظر (۳) ارزیابی منظر (۴) تحلیل اکولوژیکی

پاسخنامه معماری

مجموعه دروس تخصصی (مبانی نظری معماری - مبانی نظری معماری پیشرفته - مبانی تکنولوژی معماری - تکنولوژی معماری پیشرفته)

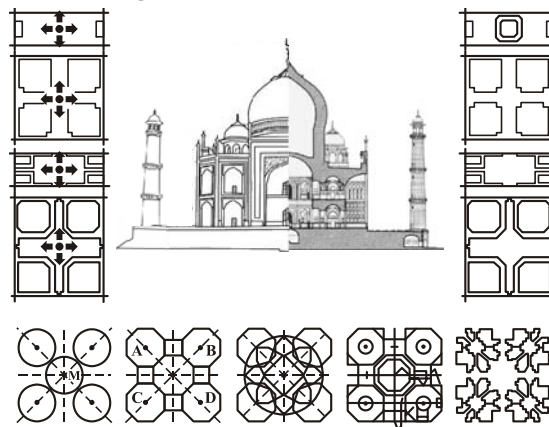
۱- گزینه «۲» از دوره ساسانی شاهد ظهور کاخ‌هایی هستیم که دارای مشخصاتی است که در آینده در معماری منظر ایرانی مورد استفاده قرار گرفت. هر چند که خود این معماری وام گرفته از معماری دوران پیشین است. ارتباط کاخ‌ها با محیط اطراف براساس نگرش قرارگیری کوشک در مرکز باغ و همچنین برون‌گرایی آن می‌باشد. در بیشتر کاخ‌های دوران ساسانی، ایوان رو به باغ تنها گشودگی و مسیر دسترسی به ساختمان است. ایوان از نظر کارکردی به دو گروه تقسیم‌بندی می‌شود: نخست ایوان‌هایی که به عنوان یک فضای اصلی از آن‌ها استفاده می‌شود؛ دوم ایوان‌هایی که نقش یک فضای رابطه را بر عهده دارند. این ایوان‌ها نیز ممکن است بین حیاط و یک فضای محصور یا میان یک فضای معماری و یک فضای شهری رابط باشند. ایوان‌های رابط را اغلب پیش‌طاق نیز می‌نامیدند.

از نمونه‌های آن می‌توان به کاخ فیروزآباد اشاره نمود. با وجود پلان و دیوارهای ضخیم، کاخ از طریق ایوان‌ها با محیط اطراف در ارتباط بوده، به نحوی که در وسط باغ و در ارتباط با دریاچه و دیگر عوامل طبیعی در ارتباط بوده است.

ارتباط مرکزی کاخ فیروزآباد با محیط

۲- گزینه «۲» این تصویر، تحلیل هندسی باغ‌ها و عمارت‌های دوره گورکانیان، هند را نشان می‌دهد که توسط آقای بورک‌هات ارائه شده است.

تحلیل هندسی نقشه تاج محل، دوره گورکانیان، هند، توسط بورک‌هات، ۱۳۶۵

پادشاهان تیموری با دریافت این مطلب که هند دارای دشت‌های گرم، بادهای تند و خشن و گرد و غبار می‌باشد، ناگزیر به ساخت باغ‌ها بر طبق سنت باغ‌های ایرانی پرداختند و از عناصر محلی نیز در باغ‌های خود به کار بردند.

۱- برپایی باغ از توپوگرافی زمین تبعیت می‌کند، گاهی مسطح است، مانند «تاج محل» و گاهی شیب‌دار، مانند «شالیمار».

۲- باغ‌ها در کنار مسیر رودخانه و یا دریاچه برپا می‌گردد.

۳- سیستم آبیاری توسط حفر چاه و قنات. آوردن آب از رودخانه، تجمع آن در مخازن بزرگ آبی که در وسط باغ قرار داشت و هدایت آن به سطح باغ به کمک نهرها و کانال‌ها صورت می‌گرفت.

۴- طرح باغ‌ها، هندسی، منظم و متقارن با تقسیمات اصلی و فرعی به صورت چهار باغ می‌باشد.